

Гіацинтове сонце української поезії

*Бібліографічний нарис
до 85-річчя від дня народження Ліни Костенко*

Дніпропетровськ
2015

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lina_Kostenko.jpg#/media/File:Lina_Kostenko.jpg

Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова

Гіацинтове сонце української поезії

*Бібліографічний нарис
до 85-річчя Ліни Костенко*

Дніпропетровськ
2015

83.3(4Укр)1

Г 11

Гіацинтове сонце української поезії: біобібліографічний нарис до 85-річчя Ліни Костенко/ [упоряд. Л. А. Іванова; ред. Т. Сафронова]; КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова». – Дніпропетровськ М., 2015. – 36с.

Біобібліографічний нарис видано з нагоди 85-річчя великої поетеси сучасності, живого класика української літератури Ліни Василівни Костенко. Видання складається з шести розділів. Перший розділ – передмова укладача «Я вибрала долю собі сама...». Наступний – «І все на світі треба пережити...» містить біографічні відомості про життєвий та творчий шлях видатної української поетеси. У третьому розділі «Її пісні – як перло многоцінне» розміщено тексти віршів Ліни Костенко та бібліографію її творчості, а у розділі четвертому «...Немає часу на поразку» – афоризми та цитати самої Ліни Василівни. «Її душа в польоті слова» п'ятий розділ – висловлювання видатних сучасників та поціновувачів таланту великої поетеси і непересічної особистості та бібліографія творів про неї. Шостий розділ «...і все-таки життя – це те, що відбулось» містить хронологію основних віх життя і творчості Ліни Костенко.

Сподіваємося, що наше видання буде корисним бібліотечним працівникам, учителям, викладачам ВНЗ, учням, студентам та всім тим, кому не байдужі творчість та життя цієї Людини і Поета.

ББК 83.3(4Укр)1

Укладач: Л. А. Іванова

Редактор: Т. М. Сафронова

Відповідальна за випуск: О. Л. Матюхіна

© Укладач Л. А. Іванова, 2015

© КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова», 2015

Я вибрала долю собі сама...

Доля

Наснився мені чудернацький базар:
під небом, у чистому полі,
для різних людей,
для щедрих і скнар,
продавалися різні Долі.

Одні були царівен не гірш,
а другі – як бідні Мінййони.
Хто купляв собі Долю за гріш.
А хто – і за мільйони.

Дехто щастям своїм платив.
Дехто платив сумлінням.
Дехто – золотом золотим.
А дехто – вельми сумнівним.

Долі-ворожки, тасуючи дні,
до покупців горнулись.
Долі самі набивались мені.
І тільки одна відвернулась.

Я глянула їй в обличчя смутне,
душею покликала очі.
– Ти все одно не візьмеш мене, –
сказала вона неохоче.

– А може, візьму?
– Ти собі затям, –
сказала вона суворо. –
За мене треба платити життям,
а я принесу тобі горе.

– То хто ж ти така?
Як твоє ім'я?
Чи варта такої плати?
– Поезія – рідна сестра моя.
А правда людська – наша мати.

І я її прийняла як закон.
І диво велике сталося:
минула ніч. І скінчився сон.
А Доля мені зосталась.

Я вибрала Долю собі сама.
І що зі мною не станеться –
у мене жодних претензій нема
до Долі – моєї обраниці.

Сказати так про себе і свій життєвий шлях може далеко не кожна людина. Лише сильні та мужні особистості, до яких, без сумніву, належить видатна поетеса сучасності, живий класик української літератури Ліна Василівна Костенко має моральне право з почуттям власної гідності гордо заявити усьому світу: «Я вибрала Долю собі сама». І цей тяжкий хрест – власну Долю без скарг і нарікань, свідомо і смиренно ця бунтівна жінка несе вже дев'ятий десяток років. Несе, ні перед чим і ні перед ким не схиляючись, не розмінюючись на дрібниці, без фальші і пафосу, не шкодуючи найвищої плати за можливість бути самою собою і підноситись у своїй Поезії на крилах «правди людської», яку «прийняла як закон» свого життя раз і назавжди Ліна Василівна Костенко.

Протистояти неправді і ницості, сірості, пристосуванству та слабкодушості, любити свій багатостраждальний, нескорений народ, щиро, усім серцем і душею вболіваючи за долю України вчить нас життєвий і творчий шлях цієї без перебільшення великої українки.

Побільше б нашої країні таких дочок і синів, тоді, можливо, й історія її була б не такою трагічною...

Попри всі негаразди, сувора доля щедро нагородила Ліну Костенко за всі приниження, образи і поневіряння. Навіть сильні світу цього, у яких Ліна Василівна ніколи не випрошувала ніякої милості, оцінили значимість цієї особистості як для України так і для української та світової культури. Навряд чи знайдеться ще хоч один приклад, коли в день ювілею приходять до ювіляра додому президенти країни, пропонуючи не відмовитись отримати

найвищу державну нагороду – звання Героя України. Ліна Василівна відмовилась, заявивши: «Політичної біжутерії не ношу!».

Адже для справжнього поета найвища нагорода – це любов і визнання народу, для якого він творить і живе. Цю нагороду Ліна Василівна Костенко отримала сповна.

У нинішній, ювілейний рік Ліни Василівни особливо хочеться звернутись до її багатого творчого та життєвого шляху, щоб, можливо, віднайти відповіді на запитання, спробувати краще розібратись у собі та долі своєї країни.

Особливо це потрібно молоді. Сучасній молоді, про яку Ліна Костенко, дякуючи за флешмоб з масового читання її творів у різних регіонах нашої країни, сказала у день свого ювілею: «Я готова для них працювати ... завжди».

Нашим сучасникам випала складна місія – виборювати справжню, а не «декоративну» незалежність, довершити все, що не вдалося багатьом поколінням нашої багатостраждальної країни.

Шматок землі,

Ти звешся Україною.

Ти був до нас. Ти будеш після нас.

Сподіваємось, що дане видання нашої бібліотеки допоможе наблизити творчість Ліни Костенко до молодого сучасника, подаючи йому приклад самовідданого служіння своїй справі, своєму народу і своїй батьківщині.

І все на світі треба пережити...

Ліна Василівна Костенко народилася 19 березня 1930 року. Її маленька батьківщина – невеличке містечко Ржищів на Канівщині. Тут вона побачила світ у родині високоосвічених порядних людей – шкільних учителів. Родина майбутньої поетеси зазнала суворих переслідувань у роки сталінщини. Батько був репресований, 10 років свого життя він втратив у концтаборах. І донька змалку засвоювала та переплавляла в собі той духовний родинний світ, здобувала від своїх батьків гіркий досвід мужності і любові, стійкості і наполегливості.

Коли дівчинці минуло 6 років, батьки переїхали до Києва. Друга світова війна застала її з матір'ю у Києві. Ліні було одинадцять...

Про початок своєї творчості Ліна каже: «Справа не в тому, коли написано перший вірш. Справа в тому – коли вперше відчута поезія». Може, тому, закінчивши після війни середню школу і вступивши в Київський педагогічний інститут, щоб продовжити родинну династію вчителів, навчання Ліна продовжувала вже в Москві – у Літературному інституті ім. Горького.

У студентські роки її вірші часто з'являються друком у газетах, журналах і літературних альманахах. У дипломній роботі талановитої поетеси були вірші, які склали першу збірку – «Проміння землі».

1956 року Ліна Костенко закінчила Літературний інститут. Поетеси було 26 років, перед нею відкривалася гарна перспектива залишитися в Москві, друкуватися, але вона повернулася до Києва. Через рік виходить друком перша збірка «Проміння землі» (1957), яка приносить їй визнання. Наступні збірки «Вітрила» (1958), «Мандрівники серця» (1961), полонили читачів свіжістю образів, ніжністю почуттів, емоційною бентежністю та глибиною думок. Працювала Л. Костенко в цей час і над кіносценаріями.

Журнал «Дніпро» опублікував написаний нею у співавторстві з Аркадієм Добровольським кіносценарій «Перевірте свої годинники». Цей твір був відзначений другою премією на українському республіканському конкурсі. Поетеса вийшла на рубіж творчої зрілості. З натхненням вона працювала над наступною збіркою «Зоряний інтеграл», виношувала задуми нових сценаріїв. Але наступила довга, довжиною в шістнадцять років перерва. Духовна атмосфера в суспільстві почала змінюватися.

Кінець 60-х – початок 70-х років позначився хвилею репресій серед митців. У цей час безкомпромісна Л. Костенко не дозволила своїм цензорам потоптати її гідність людини й митця, пристосуванству й кар'єризму протиставила творчу незалежність і принципову

непоступливість, не дозволяючи спотворювати написане. Книжка «Зоряний інтеграл» так і не побачила світ.

Тож шістнадцять років небуття... З 1961 по 1977рр. – це період так званої «духовної еміграції». Це – акція протесту (голодування, виступи на захист політв'язнів).

Мужність поетеси вражає. Адже це вона в 60-ті роки, єдина з членів спілки письменників у голос протестує проти вводу радянських військ в Чехословаччину, незважаючи на загрозу арешту, це вона у Львові кидає квіти підсудним (репресії проти української інтелігенції), їй крутять руки, вона б'є кулаком по «Воронках».

Через шістнадцять років мовчання з'явилися книги «Над берегами вічної ріки» (1977), «Неповторність» (1980), а також історичний роман у віршах «Маруся Чурай» (1979, 1982), за який поетесі було присуджено Державну премію України ім. Т. Г. Шевченка 1987 року. «Нагороду, освячену іменем Т.Г. Шевченка, – сказала поетеса, – розглядаю так, щоб витримати суворий і вимогливий погляд великого поета нашого народу».

Збіркою «Сад нетанучих скульптур» (1987) Ліна Василівна довела, що вона належить до тих митців, які вміють крізь вселюдське побачити національне, а крізь національне – вселюдське.

Потім був цикл віршів, які поетеса назвала «Інкрустації». Вони склали окремих розділ у книзі «Вибране», що побачила світ у 1987 році. Сюди ввійшли твори з неопублікованих раніше книг «Зоряний інтеграл» та «Княжа гора», а також вірші й поеми останніх десятиліть.

Незвичайною глибиною, мудрістю, красою й силою художньої форми відзначається цей цикл віршів. Вони давно стали для багатьох шанувальників таланту Ліни Костенко настільною книгою істини, добра і краси.

«Інкрустації» – це розсип перлин мудрості, й вони ніби вказують всім нам істинний шлях Добра, мобілізують волю до протистояння злу, активно формують моральні переконання.

В 1990 р. у США відбувся Всесвітній конгрес «Ліна Костенко – поет і мислитель».

Символічно, що Консорціумом Венеціанських видавців перекладені італійською мовою поезії Ліни Костенко «Інкрустації». В 1995р. поетеса нагороджується міжнародною літературною премією ім. Ф. Петрарки за книгу «Інкрустації» італійською мовою.

Усе своє творче життя Ліна Костенко писала й пише твори про історію українського народу. Вона не обминає трагічних сторінок нашої історії. Мабуть, у цьому теж причина популярності поетеси і причина її колишнього замовчування. Але й сьогоднішня Ліна Костенко знову звернулася до історичної правди – розповіла про поразку Богданового війська під Берестечком 1651 року. Про це – новий роман у віршах – «Берестечко» (1999), над яким вона працювала понад тридцять років. Вона переконана: «Поразка – це наука. Ніяка перемога так не вчить», а ще вірить, що гіркі уроки поразок навчать нині сущих у незалежній Україні цінувати свободу, як найвищий здобуток нації.

Поема «Берестечко» з ілюстраціями Георгія Якутовича, видана видавництвом «Либідь» 2010 року, мала загальний тираж 14 тис. примірників, а збірка «Гіацинтове сонце», впорядкована Ольгою Богомолець, розійшлася тиражем 5 тис. прим.; на додруковування додаткового тиражу, за словами директора видавництва Олени Бойко, упорядниці згоди не дала.

2010 року вийшов перший роман Л. Костенко – «Записки українського самашедшого». Роман викликав великий ажіотаж і тимчасову його нестачу в книгарнях, що привело до появи піратських передруків. Станом на червень 2011 року загальний офіційний тираж роману становив 80 тисяч.

У січні 2011 року Ліна вирушила у тур-презентацію свого першого роману. Презентації відбулися в Києві, Рівному та Харкові, усюди були аншлаги, не всі охочі потрапити змогли це зробити через те, що вже не було місця у залах. Але 9 лютого письменниця перервала свій тур через особисту образу. «Каталізатором такого рішення письменниці стали провокативні інсинуації деяких львівських письменників, журналістів та діячів театру – написано в офіційній заяві видавництва А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА »

Зустрічі письменниці з читачами Кривого Рогу та Острогу були відкладені на невизначений термін, а львівські зустрічі – скасовані.

У лютому 2011 року вийшла поетична збірка Л. Костенко «Річка Геракліта», куди ввійшли раніше написані вірші та 50 нових поезій.

9 квітня 2012 року, в день народження Шарля Бодлера, відбулася презентація монографії про Ліну Костенко «Є поети для епох» авторства Івана Дзюби. Книга надрукована видавництвом «Либідь».

Відзнаки

Почесний професор Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Почесний доктор Львівського національного університету.

Почесний доктор Чернівецького національного університету (2002).

Лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка (1987, за роман «Маруся Чурай» і збірку «Неповторність»)

Лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії ім. О.Теліги (2000).

Нагороджена Почесною відзнакою Президента України (1992) і Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (березень 2000).

Відмовилась від звання Героя України, відповівши: «Політичної біжутерії не ношу!».

Відзнака «Золотий письменник України», 2012.

В листопаді 2013 року УГКЦ нагородила Ліну Костенко, Редлиха Шимона та Зеновію Кушпету третьою щорічною відзнакою імені блаженного священномученика Омеляна Ковча.

Переклади

Твори Костенко перекладено англійською, польською, білоруською, естонською, італійською, німецькою, словацькою та французькою мовами. Зокрема, її вірші на польську перекладали Флоріан Неуважний та Лешек Енгелькінг.

Сама ж поетеса є авторкою перекладів чеської та польської поезії.

Її пісні – як перло багатоцінне

Ще пахне сіно. Ще рояться оси.
Ще у дуплянках солодко медам.
А вже вночі навшпиньки ходить осінь
І полум'я жоржин задмухує садам.

Буває мить якогось потрясіння:
побачиш світ, як вперше у житті.
Звичайна хмара, сіра і осіння,
пропише раптом барви золоті.

Стоїш, як стогін, під склепінням казки.
Душа прозріє всесвітом очей.
Кричить гілля. З облич спадають маски.
Зі всього світить суть усіх речей.

І до віків блаженська приналежність
переростає в сяйво голубе.
Прямим проломом пам'яті в безмежність
Уже аж звідти згадуєш себе.

Ті журавлі, і їх прощальні сурми...
Тих відлітань сюїта голуба...
Натягне дощ свої осінні струни,
торкне ті струни пальчиком верба.

Сумна арфістко – рученьки вербові!—

по самі плечі вкютана в туман.
Зіграй мені мелодію любові,
ту, без якої холодно словам.

Зіграй мені осінній плач калини.
Зіграй усе, що я тебе прошу.
Я не скрипковий ключ, а журавлиний
тобі над полем в небі напишу.

Двори стоять у хуртовині айстр.
Яка рожева й синя хуртовина!
Але чому я думаю про Вас?
Я Вас давно забути вже повинна.
Це так природно – відстані і час.
Я вже забула. Не моя провина –
То музика нагадує про Вас,
То раптом ця осіння хуртовина.
Це так природно – музика, і час,
і Ваша скрізь присутність неловима.
Двори стоять у хуртовині айстр.
Яка сумна й красива хуртовина!

Шалені темпи. Час не наша власність.
Фантастика – не мріяв і Жюль Верн.
Кипить у нас в артеріях сучасність.
Нас із металу виклепав модерн.

Душа належить людству і епохам.
Чому ж її так раптом потрясли
осінні яблука, що сумно пахнуть льохом,
і руки матері, що яблука внесли?!

Калина міряє коралі
а ти летиш по магістралі.
Життя це божевільне раллі.
Питаю в долі
а що далі?

Свят-Вечір

Мороз малює у віконці.
Узваром дихає кутя.
І Мати Божа на іконці
у хустку кутає дитя.

Побудь дитиною, синочку.
Твоє дитинство золоте.
Ще вітер віє у терночку
і дерево на хрест росте.

Ще час не сплинув за водою.
Ще Юда спить у сповитку.
Он гурт з різдвяною зізодою
уже на ближньому кутку.

Поколядують і засіють.
Ще, може, буде і життя.
Ти на Голгофі вже Месія,
а на руках іще дитя.

Я дуже тяжко Вами відболіла.
Це все було як марення, як сон.
Любов підкралась тихо, як Даліла,
а розум спав, довірливий Самсон.

Тепер пора прощатися нам. Будень.
На білих вікнах змерзлі міражі.
І як ми будем, як тепер ми будем?! –
такі вже рідні і такі чужі.

Ця казка днів – вона була недовгою.
Цей світлий сон – пішов без вороття.
Це тихе саяво над моєю долею! –
воно лишилось на усе життя.

Дзвенять у відрах крижані кружальця.
Село в снігах, і стежка ані руш.
Старенька груша дихає на пальці,
їй, певно, сняться повні жмені груш.

Їй сняться хмари і липневі грози,
чиясь душа прозора при свічі.
А вікна сплять, засклив мороз їм сльози.
У вирій полетіли рогачі.

Дощу і снігу наковтався комин,
і тин упав, навіщо городить?
Живе в тій хаті сивий-сивий спомин,
улітку він під грушею сидить.

І хата, й тин, і груша серед двору,
і кияшиння чорне де-не-де,
все згадує себе в свою найкращу пору.
І стежка, по якій вже тільки сніг іде...

Блискоче ніч перлиною Растреллі.
З гори збігає Боричів узвіз.
І солов'ї, пташині менестрелі,
всю ніч доводять яблуні до сліз.
Цвіте весна садами молодими,
шумлять вітри, як гості з іменин.
В таке цвітіння, князю Володимире,
тобі не важко бути кам'яним?

Дощі програють по городах гаму.
Трусне зелені кучері весна.
Педалі днів натисне під ногами —
і заспіває тиша голосна.
Засяють ночі зорями жасминно.
А срібний дощ підніме жалюзі —
півонії, рожеві, як фламінго,
стоять в городі на одній нозі.

Вечірнє сонце, дякую за день!
Вечірнє сонце, дякую за втому.
За тих лісів просвітлений Едем

і за волошку в житі золотому.
За твій світанок і за твій zenit,
і за мої обпечені zeniti.
За те, що завтра хоче зеленіть,
За те, що вчора встигло оддзвеніти.
За небо в небі, за дитячий сміх.
За те, що можу, і за те, що мушу.
Вечірнє сонце, дякую за всіх,
Котрі нічим не осквернили душу.
За те, що завтра жде своїх натхнень.
Що десь у світі кров ще не пролито.
Вечірнє сонце, дякую за день,
За цю потребу слова, як молитви.

Сосновий ліс перебирає струни.
Рокоче тиша на глухих басах.
Бринять берези. І блукають луни,
людьми забуті звечора в лісах.

Це – сивий лірник. Він багато знає.
Його послухать сходяться віки.
Усе іде, але не все минає
над берегами вічної ріки.

Світає світ в терновому галуззі.
Кладуть вітри смичок на тятиву.
Десь голос мій шукає моїх друзів,
і хтось чужий кричить мені: ау!

І знову тиша. Лиш блукають луни.
Крізь день, крізь мить, крізь душу, крізь віки.
Сосновий ліс перебирає струни
над берегами вічної ріки...

Хочеться чуда і трішки вина.
Дні пролітають, як сірі перони.
Чорний букет надвечір'я – ворони –
місту підносить струнка далина.
Що ж, я свій вік одробила по-людськи.
Дні облітають, як чорні пелюстки.
Хочеться чуда і трішки вина.

Доки ж ці пута, пора і звільнить.

Де ж ви, мої золоті пасторалі?
Літо літає і осінь дзвенить.
Розпач накручує чорні спіралі.
Де ж мого слова хоч би хоч луна?
Знову пішла Україна по колу.
Знову і знову, ще раз у ніколи?!
Хочеться чуда і трішки вина.

Юдоль плачу, земля моя, планета,
блакитна зірка в часу на плаву,
мій білий світ, міцні твої тенета, –
страждаю, мучусь, гину, а живу!

Страждаю, мучусь, і живу, і гину,
благословляю біль твоїх тенет.
Цю грудочку тепла – у Всесвіті – людину!
І Всесвіт цей – акваріум планет.

*Костенко Л.В. Річка Геракліта / Ліна Костенко; упоряд. та передмова
О. Пахльовської; худож. С. Якутович. – К.: Либідь, 2011. – С. 16, 20, 21, 22,
42, 62, 88, 103, 117, 131, 133, 163, 273, 277, 280.*

Бібліографія

1. **Костенко Л. В.** Вибране [Текст] : поезія / Л. В. Костенко. – К. : Дніпро, 1989. – 559с.

В книгу ввійшли: цикл віршів «Інкустації» та твори з неопублікованих раніше книг «Зоряний інтеграл» та «Княжа гора», також вірші і поеми останніх десятиліть.

2. **Костенко Л. В.** Берестечко [Текст] : історичний роман у віршах / Л. В. Костенко. – К.: Укр. письменник, 1999. – 99с.

Історичний роман у віршах «Берестечко» присвячений змалюванню вікопомної трагічної події (поразки війська Богдана Хмельницького під Берестечком 1651р.), осмисленню причин цієї поразки, її ролі в національній історії та Духовному житті нації. Написаний ще в 1966-1967рр., роман тривалий час допрацьовувався автором і був опублікований уже в незалежній Українській Державі в 1999р.

3. **Костенко Л. В.** Берестечко [Текст] : іст.

роман / Л. В. Костенко ; авт. післямови І. Дзюба, В. Панченко; іл. С. Якутовича. – К. : Либідь, 2010. – 232 с. : іл.

4. Костенко Л. В. Дума про братів не азовських [Текст] : драматична поема, старовинний лейтмотив якої звучить то тихіше, то голосніше, залежно від вітрів історії /Л. В. Костенко // Поезія: Ліна Костенко. Олександр Олесь. Василь Симоненко. Василь Стус. – К., 2000. – С.147-171..

Тему для цього твору дав поетесі один-єдиний рядок «Львівського Літопису проте, як Сахно Черняк після зради перекинчиків добровільно пішов на страту із гетьманом нереєстрового козацтва Павлюком.

Мотив протиборства між вірністю і зрадою проходить через увесь твір.

5. Костенко Л. В. Записки українського самашедшого [Текст] : роман / Л. В. Костенко. – 5-те вид. – К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с. – (Перлини сучасної літератури).

6. Костенко Л. В. Мадонна Перехресть [Текст] : поезія / Л. В. Костенко. – К. : Либідь, 2012. – 112 с. : іл.

7. Костенко Л. В. Маруся Чурай [Текст]: історичний роман у віршах / Л. В. Костенко. – К.: Веселка, 1990. – 159с.: іл.

З піснями Марусі Чурай рушали в походи козацькі полки гетьмана Богдана Хмельницького. Їх співав і співає український народ. Драматичний, з філософським осмисленням життя роман у віршах видатної української поетеси, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка Ліни Костенко.

8. Костенко Л. В. Неповторність [Текст]: вірші, поеми / Л. В. Костенко. – К.: Молодь, 1980. – 224с.

В збірку увійшли твори високої громадської одухотвореності, тонкого ліризму і великої художньої культури («Ікси історії», «Обличчя Сувида» та інші). Їм притаманні яскрава образність, глибина думки, афористичність.

9. Костенко Л. В. Річка Геракліта [Текст]: поезія / Л. В. Костенко; упоряд. та передм. О. Пахльовської; післямова Д. Дроздовського; худож. С. Якутович. – К. : Либідь, 2011. – 336 с. : іл.

10. Костенко Л. В. Річка Геракліта [Текст] : поезії / Л. В. Костенко ; упоряд. та передм. О. Пахльовської ; худож. С. Якутович. – К. : Либідь, 2011. – 288 с. : іл.

11. Костенко Л. В. Сад нетанучих скульптур [Текст]: збірка поезій / Л. В. Костенко. – К., 1987.

Збіркою «Сад нетанучих скульптур» (1987) Ліна Василівна довела, що вона належить до тих митців, які вміють крізь вселюдське побачити національне, а крізь національне – вселюдське.

Великі постаті українських велетнів духу «проходять крізь час», вони належать Україні та усьому людству, вони короновані вічністю як обранці долі. Відданість філософії серця Григорія Сковороди Ліна Костенко продовжила в книзі «Сад нетанучих скульптур».

12. Костенко Л. В. Триста поезій: поезії / Л. В. Костенко – К. : А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2014. – 432.

До книги Ліни Костенко – улюбленої української поетеси кінця другого – початку третього тисячоліття – увійшли найвідоміші її вірші з

різних періодів творчості – від ранньої поезії до сьогодні, а також уривки з романів та поем. Це найповніше вибране поетеси за часів Незалежності.

Немає часу на поразку

(Афоризми, цитати)

- ❖ І все на світі треба пережити.
І кожен фініш – це, по суті, старт.
І наперед не треба ворожити,
і за минулим плакати не варт.
- ❖ Життя пройде, немов вода,
і відцвіте, немов вишнева гілка...
в житті одна помилка – не біда,
біда, коли усе життя – помилка.
- ❖ Єдине, що від нас іще залежить, –
Принаймні вік прожити як належить.
- ❖ Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову.
- ❖ Лиш народи, явлені у Слові, достойно можуть жити на землі.
- ❖ В дитинстві відкриваєш материк,
Котрий назветься потім – Батьківщина.
- ❖ Де воля спить, її ще й приколишуть.
❖ Народ шукає в геніях себе.
- ❖ Чужа душа – то, кажуть, темний ліс.
А я скажу: не кожна, ой не кожна!
Чужа душа – то тихе море сліз.
Плювати в неї – гріх тяжкий, не можна.
- ❖ Душа летить в дитинство, як у вирій, бо їй на світі тепло
тільки там.
- ❖ Віддай людині крихітку себе.

За це душа поповнюється світлом.

- ❖ Душа – єдина на землі держава, де є свобода чиста, як озон.
- ❖ Душа пройшла всі стадії печалі –
Тепер уже сміятися пора.
- ❖ Душа, зруйнована, як Троя, своїх убивць переживе.
- ❖ Нерівня душ – це гірше, ніж майна!
- ❖ Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.
- ❖ Ще не було епохи для поетів,
Але були поети для епох.
- ❖ А слово – струм.
А слово – зброя.
А віще слово – вічове.
- ❖ Адресовані людям вірші – найщиріший у світі лист.
- ❖ Діапазон мети і метушні
Поету мстить в неправедному слові.
- ❖ Поет – це медіум історії.
- ❖ Поете, вмій шукати і чекати!
Найкращий вірш не ходить на свободі.
- ❖ Страшні слова, коли вони мовчать.
- ❖ Поезія – це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.
- ❖ Нехай тендітні пальці етики торкнуться вам серце і уста.
- ❖ Без будь-кого з нас Батьківщина може обійтися, але будь-хто
з нас без Батьківщини –ніщо.
- ❖ Нікчемність – рідна сестра підлості.
- ❖ Справжня любов народжується тільки в серці, що пережило
турботи про долю іншої людини.
- ❖ Той, хто не знає меж своїм бажанням, ніколи не стане гарним
громадянином.

- ❖ Любов – це насамперед відповідальність, а потім уже насолода, радість.
- ❖ Совість – це емоційний страж переконань.
- ❖ Той, хто по-справжньому любить Батьківщину, – з усякого погляду справжня людина.
- ❖ Людина така, яке її уявлення про щастя.
- ❖ Егоїзм – першопричина раку душі.
- ❖ І якби на те моя воля,
Написала би скрізь курсивами:
«Так багато на світі горя,
Люди, будьте взаємно красивими».
- ❖ Троянда – як кохання, може завдати болю, якщо не вмієш її узяти.
- ❖ Є боротьба за долю України.
Все інше – то велике мискоборство.
- ❖ Єдиний, хто не втомлюється, – час.

Лиш храм збудуй, а люди в нього прийдуть.
Моя свобода завжди при мені
- ❖ На спіритичних сеансах історії найголосніше говорять мертві.
- ❖ Не час минає, а минаєм ми.
- ❖ О найстрашніше з літочислень – війна, війною, до війни!
- ❖ Поразка – це наука. Ніяка перемога так не вчить.
- ❖ Що доля нелегка, – в цім користь і своя є,
Блаженний сон душі мистецтву не сприяє.
- ❖ Я знаю грамоту свободи – її підписують мечі!

Матеріал з Вікіцитат
[http://uk.wikiquote.org/wiki/Костенко Ліна Василівна](http://uk.wikiquote.org/wiki/Костенко_Ліна_Василівна)

Про життя та свободу

1. Людям не те що позакладало вуха – людям позакладало душі.
2. У кожної нації свої хвороби. У Росії – невиліковна.
3. Те, що діється тепер у світі, – це кошмар, що приснився людству. Потім його назвуть Історією і приплюсують до попередніх кошмарів.
4. Марудна справа – жити без баталій. Людина від спокійного життя жиріє серцем і втрачає талію.
5. Критична маса катастроф заклинює до неможливості їх сприймати.
6. Демократія тим і добра, що при демократії не держава руйнує людину, а людина будує державу.
7. Я нічого не боюся. Я боюся тільки причетності до ідіотів.
8. І жах не в тому, що щось зміниться, – жах у тому, що все може залишитися так само.
9. Огидна річ – наша терплячість. Наша звичка відмовляти собі у всьому. Так все може відмовитися від нас.
10. Люди не знають, кого вибирати, бо не можна ж вибрати когось з нікого.
11. І хто б там що кому не говорив, а згине зло і правда переможе!

Матеріал з сайту

<http://krona.org.ua/lina-kostenko-uvilej.html>

«Ось вони й вирости – перше покоління нашої Незалежності.

Ми, які вчора були молодими, ми вже забуксували. Ось молоді. Вони йдуть, побравшись за руки, і скандують. Їх справді багато і їх не подолати. Вони вільні й розкуті. У них обличчя не зсудомлені болем подвижництва. Вони безстрашно йдуть на ту ж стіну, на яку йшли ми. Але ми об неї розбилися, а перед ними вона розступиться. Я дивлюся на них очима своєї молодості і впізнаю».

«Коли кажуть, що молодь не любить Україну – то це брехня.

Саме молоді ми повинні передати цю високовольтну лінію духу. Ми повинні розчистити дорогу та зробити все, що від нас залежить.»

Слово Просвіти. – 2011. – 14-20 липня. – Ч. 28(613). – С. 1.

Її душа в польоті слова (Сучасники про Ліну Костенко)

Оксана Пахльовська, письменник і культуролог

«...за часів режиму пострадянського поет (йдеться про Ліну Костенко) сам пішов у мовчання, сказавши: «Гряде неоцинізм. Я в ньому не існую». Але й мовчання поета – це завжди побудова нових смислів. А надто коли йдеться про поета, який завжди живе і працює – ВСУПЕРЕЧ: обставинам, зовнішнім імперативам, модам, трендам, ідеологіям. У відповідь на громохку добу, на апогей фальші, на цинічний «бал-маскарад» політики-тиша і свобода суверенного самозаглибленого Слова. Скільки б у нас не відбирали свободи, майбутнього і взагалі просто нормального регістру існування, – ми сильні також тією мірою, якою здатні захищати самоцінність нашого особистого життя, неповторність нашого індивідуального зв'язку зі світом і з космосом».

«Українці віками перепливають історію зі зв'язаними руками і ногами. Важливо, щоб ми її перепливли й сьогодні. Дуже втомились, і течія зносить. Але головне – не спинятися».

Пахльовська О. Невидимі причали. [Передмова до книги Ліни Костенко «Річка Геракліта»] / О. Пахльовська // Костенко Л. Річка Геракліта. – К.: Либідь, 2011. – С5-14.

Дмитро Дроздовський

Світ Ліни Костенко – це світ українських глибинних міфологічно-етнічних шарів, які лежать під землею національної свідомості, але які інколи оприявнюються на поверхні через гранично точні поетичні візії. Це світ національної пам'яті як сили, здатної вирвати з хаосу частину простору і вберегти його в часі.

«Ми мовчимо – поезія і я...» Кілька слів до ювілею Ліни Костенко. Слово Просвіти. – 2010. – 25–31 березня. – Ч. 12(545).

Іван Дзюба (про мову роману «Маруся Чурай»)

«Ліна Костенко бере з історії не минуще, а вічне. Звідси, зокрема, й висока питома вага кожного слова; поетична мова раз у раз згущується в афоризми – достоїнства мудрості, доступної небагатьом, а не просто дотепності, досяжної для всякого жвавого розуму... Вона [мова роману] проста і вишукана водночас, багатюща і строга. Та головне – «соборна»: з державним тактом поєднує загальнолітературну нормативну основу й діалектні барви та новотвори, залучає й активізує форми староукраїнської книжної та канцелярської (для стильових ефектів урочистості чи іронії). І щедро черпає з народнорозмовної образності» (Дзюба І. «Неопалима книга», 1987).

Слово Просвіти. – 2010. – 25–31 березня. – Ч. 12(545).

Борис Олійник. Мужність воїна

Ліна Костенко – постійна величина в нашому духовному слов'янському просторі. Якоюсь мірою я дотичний до Ліни Василівни, бо на мене лягла почесна роль «пробити» видання збірки «Над берегами вічної ріки» після п'ятнадцятирічного мовчання.

Як особистість Ліна Костенко залишилася собою, ні з ким не заgravала, не допускала фамільярності – навіть із президентами чи прем'єрами. Вона засвідчує, що не всі були покірні в ті часи. Це взірець для того, щоб залишатися собою і переоцінювати своє життя.

Цього треба вчитися в неї. Хочу вклонитися їй за тему Чорнобиля. Це мужня жінка. Вона пішла туди, щоб рятувати праслов'янську культуру, захищати тих, хто там лишився. Це мужність воїна.

Я щасливий і гордий, що можу «і рости і діяти» під небесами Ліни Костенко.

Слово Просвіти. – 2010. – 25–31 березня. – Ч. 12(545).

Євген Букет. Її голосом промовляє совість.

Тарас Шевченко став пророком України в XIX столітті. Колись я замислювався: хто з письменників, які народилися і вирости в столітті XX, залишиться в Україні назавжди? Роздуми зрештою зупинилися на величній постаті. Її ім'я – Ліна Костенко. «Річка Геракліта» переносить людину у світ одвічних істин, одвічної гармонії почуттів, людська душа не може існувати лише в одній площині, як не буває лише однієї пори року. Все плинне, все змінюється, все вмирає й відроджується. Поезія Ліни Костенко дає надію на порятунок душі – людини, нації, країни, цивілізації. Настав час, коли ми

втратили відчуття справжності розуміння, співпереживання. А в такому разі діалог із Гераклітом – спосіб повернутися до буття, дистанційованого від тимчасового абсурду. Поезія – це дочка Геракліта. Людину й поезію пов’язує саме цей «річковий світ» одвічних істин.

Маланюк Євген

«Навіть у Драча є нотки рабства, чи підоснови. Навіть у інших. Навіть у Рильського. Навіть у Хвильового! Симоненко – це «лютий крик прозрілого раба». А Ліна народжена війною, як Зеров, Нарбут, Яновський, Антоненко, Бажан, Підмогильний. І тут є наша ціль: ДУХОВНА СУВЕРЕННІСТЬ. Україна в серцях і в мозку. І цього Ліні не вибачають».

(Нотатки від 20 вересня 1966 року: див.: Маланюк Є. Нотатники (1936-1938). – К., «Темпора», 2008)

Вадим СКУРАТІВСЬКИЙ, мистецтвознавець:

– Україна – дуже цікава країна. З особливого боку. Йдеться про те, що вона впродовж століть, а зокрема, у столітті минулому, нагромадила величезну кількість різної, як кажуть розумні люди, міфології, а взагалі-то – неправди. У цьому завинили не лише ті, у чиїх руках була наша країна, а серед іншого й ті, хто був у літературі і гуманітарній сфері загалом. Так от, для мене Ліна Костенко – явище, альтернативне отій неправді. Відверто кажучи, це – унікально. І не тільки в українській літературі, а й у світовій. Нічого не поробиш. Великі «патрони» могли спіткнутися і сказати неправду. Ліна Василівна завжди говорила тільки правду. Я маю на увазі її як Поета і громадянина. Дивлячись на це саме унікальне явище, згадуєш славнозвісні Шевченкові слова: «Ми просто йшли. У нас нема зерна неправди за собою». Ліна Костенко цілком може бути співавтором цих вагомих слів.

Дмитро ДРОЗДОВСЬКИЙ, редактор відділу журналу «Всесвіт», прес-секретар Києво Могилянської академії:

Ліна Костенко належить до тих поетів, які приходять у світ, щоби змінити його. Для цього таким людям дано найважливіше — сильного лицаря, тобто янгола-охоронця, який захистить своїми крилами найуразливішу душу. Душа поета – особлива. Той, хто може поринати за

межу чорно-білих істин і викрадати, немов Прометей, Слово, має особливу душу, що перебуває в стані постійного зв'язку зі світом. Хоча світ часто глухий до слова.

Ольга БОГОМОЛЕЦЬ, головний лікар Клініки лазерної медицини Інституту дерматокосметології, бард.

Ліна Костенко – особистість, яка не дає мені схибити в житті, особливо коли починаєш займатись громадською і політичною діяльністю (інколи буває дуже непросто чинити по совісті, а не за прийнятими канонами). А те, що я й досі пишу пісні на вірші Ліни Костенко, свідчить, що моя душа і совість знаходяться в абсолютній гармонії із її творчістю.

Іван ДЗЮБА, академік

Для Ліни Костенко література, мистецтво – найчутливіший нерв суспільного організму. Та структура, що вловлює всі його флюїди, але водночас і впливає на його здоров'я або недуги. Найбільша її тривога: чи буде Україна адекватно відтворена у неминущому Слові? «Бо лиш погрози, явлені у Слові // достойно можуть жити на землі». Цьому історія дала безліч прикладів. Тож Ліна Костенко пише «Велику книгу нашого народу» – і своєю лірикою, і поетичним епосом, і поетичною драмою, і публіцистикою. А оскільки від неї ждуть ще нового й нового Слова, — то воно, я певен, гряде.

Микола Жулинський

Поетеса у повсякчасному внутрішньому діалозі з історією, сьогоdnішнім днем і днем майбутнім. Ліна Костенко нагадує нею ж витворений образ «пілігрима віків», який подорожує дорогами історії, прямуючи до свого Слова. А це чи не єдиний спосіб переживання свободи. І її набуття.

Не випадково Ліна Костенко сказала про себе: «Часом я – це мовчання задушеної вільної людини». Та не мовчать слова – ці срібні птиці, які оживлюють її Всесвіт.

<http://www.day.kiev.ua/uk/article/osobistist/moya-lina-kostenko>

Бібліографія

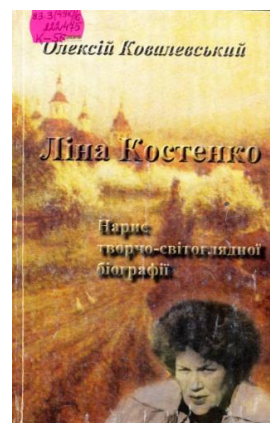
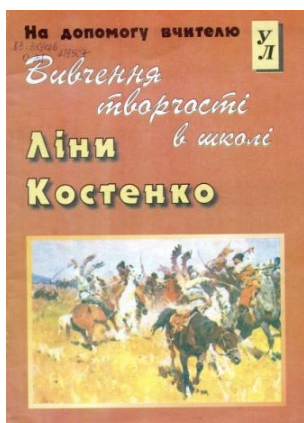
1. **Дзюба І. М.** Є поети для епох [Текст] : наук.-популяр. вид. / І. М. Дзюба. – К. : Либідь, 2011. – 208 с. : іл.
2. **Жулинський М.** Українська література: творці і твори : учням, абітурієнтам, студентам, учителям [Текст] : критика / М. Жулинський. – К. : Либідь, 2011. – С.912-934. : іл.
3. **Іванишин П. В.** Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є. Маланюка, Л. Костенко [Текст] : монографія / П. В. Іванишин. – К. : Академвидав, 2008. – 392 с. – (Монограф.).
4. **Ковалевський О. В.** Ліна Костенко. Нарис творчосвітоглядної біографії / Ковалевський О. В. - 2-е перероб. і доп. – Харків : Прапор, 2004. – 192с.
5. **Бондаренко С.** В тебе впадає ріка Геракліта : [Презентація книги Ліни Костенко «Річка Геракліта»] / С. Бондаренко // Літературна Україна. – 2011. – 10 лютого. – С. 3.
6. **Галич О.** "Записки українського самашедшого" Ліни Костенко як імітація документального твору / О. Галич // Слово і час. – 2012. – № 7. – С. 105-110.
7. **Глеб О.** Роль пейзажів у історичному романі у віршах Ліни Костенко "Маруся Чурай" та інтерпретація їх учнями під час роботи над текстом/ О. Глеб // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – №7-8. – С. 30-32.
8. **Голобородько Я.** Вербалізація вічності: філософемні інкрустації Ліни Костенко / Я. Голобородько // Слово і час. – 2012. – № 7. – С. 111-116.
9. **Голобородько Я.** Ліна Костенко: potwierдження канону/ Я. Голобородько // Методичні діалоги. – 2012. – №11. – С. 9-12.
10. **Голобородько Я.** Поетичні універсалиї Ліни Костенко : [Про збірку Ліни Костенко «Мадонна перехресть»] / Я. Голобородько // Віче. – 2012. – № 19. – С. 68-69.
11. **Голуб О.** Ліна Костенко: мудрість, народжена багатством серця : учительські роздуми / О. Голуб // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях та колегіумах. – 2009. – № 1. – С. 60-64.
12. **Горблянський Ю.** Кривава фієста сучасності в одкровенні від Ліни Костенко : [Зауваги про «Записки українського самашедшого»] / Ю. Горблянський, М. Кульчицька // Слово і час. – 2012. – № 5. – С.73-83.
13. **Грипась Л.** Ми мовчимо, поезія і я, ми одна одній дивимось у вічі : [Ліричний вечір за поезією Ліни Костенко] / Л. Грипась // Українська мова та література. – 2011. – № 43-44. – С. 30-34.
14. **Денискіна Г.** Парадоксальні висловлення: логічний та лінгвістичний феномен / Г. Денискіна // Дивослово. – 2015. – №1. – С. 43-46.
15. **Дідух Г.** Позакласне читання : творчість Ліни Костенко / Г. Дідух // Дивослово. – 2013. – № 2. – С. 9-17.
16. **Дроздовський Д.** Перехрестя й бездоріжжя профанного і сакрального :

- [«Мадонна перехресть» Ліни Костенко по-своєму видається підсумковою] / Д. Дроздовський // День. – 2011. – 11-12 жовтня. – С.7.
17. **Жежера В.** Я не скептик. Просто знаю закон маятника : [Триває всеукраїнський тур Ліни Костенко з презентацією роману «Записки українського самашедшого»] / В. Жежера // голос України. – 2011. – 9 лютого. – С.12.
18. **Зімкова Л.** Вічні питання у творчості Ліни Костенко/ Л. Зімкова // Відкритий урок. – 2012. – № 9. – С. 88-89.
19. **Іванишин П.** Проза генія, або Роман опору Ліни Костенко : [Про роман Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»] / П. Іванишин // Дивослово. – 2011. – № 4. – С.57-60.
20. **Капсамун І.** Донести троянду : [Презентація книги Ліни Костенко «Річка Геракліта»] / І. Капсамун // День. – 2011. – 4-5 лютого. – С.6.
21. **Карасьов М.** Генії та їхні божевільні : [Про роман Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»] / М. Карасьов // Українська літературна газета. – 2011. – № 7. – С.1, 12.
22. **Клименко Валентина.** Ліна Костенко: Я справді надумала повернутися в літературу, в культуру, бо важкий час – це завжди мій час [Текст] / В. Клименко // Україна молода : інформаційно-політична газета. – 2010. – № 54 (24.03). – С. 13.
23. **Коваленко Л.** Нерівня душ – це гірше, ніж майна : [Історичний роман у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко] / Л. Коваленко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 4. – С. 20-23.
24. **Кононенко Є.** Текст без контексту : [Відгук на роман Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»] / Є. Кононенко // Критика. – 2011. – № 3-4. – С.29-32.
25. **Корнелюк И.** Гордая совесть нации [Текст]: (Лина Костенко) / И. Корнелюк // 2000 : информационно-политическая газета. – 2010. – № 10. – С. А1, А6-А7.
26. **Кроп Т.** Поезія в часах перехідних і вічних : [Таку назву мала доповідь, з якою письменниця Любов Голота виступила на науковій конференції з нагоди 85-літнього ювілею Ліни Костенко] / Т. Кроп // Літературна Україна. – 2015. – 16 квітня. – С. 2.
27. **Куліш Н.** Пів стипендії на квіти для Ліни Костенко : [Презентація нової збірки поезій Ліни Костенко «Річка Геракліта»] / Н. Куліш // Молодь України. – 2012. – 15 лютого. – С. 4.
28. **Миколаєнко А.** Лінію оборони тримають живі : [Презентація роману Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»] / А. Миколаєнко // літературна Україна. – 2011. – 3 лютого. – С. 1, 2.
29. **"На цій землі** головне – набутися разом..." : збірник афоризмів із твору "Записки українського самашедшого" Ліни Костенко // Методичні діалоги. – 2012. – №4. – С. 47-53.
30. **Наєнко М.** Гоголівські візії в «Записках українського самашедшого» : [Спроба компаративного прочитання] / М. Наєнко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах. – 2011. – № 4. – С. 53-56.
31. **Науменко С.** "Тихе саяво над моєю долею..."? : Тема кохання в поезіях

- Г.Аполлінера, Б.Пастернака, Л.Костенко/ С. Науменко // Всесвітня література в сучасній школі. – 2012. – №7-8. – С. 72-76.
32. **Ніколенко М.** "Хай буде легко дотиком пера...": [Урок позакласного читання за творчістю Ліни Костенко] / М. Ніколенко // Українська мова та література. – 2012. – Число 13. – С. 18-20.
33. **Павленко М.** "Лісова пісня" Лесі Українки і "Маруся Чурай" Ліни Костенко як перегук епох та літературних поколінь / М. Павленко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях та колегіумах. – 2009. – № 1.
34. **Павленко О.** Світ кольорових мишей. Зіткнення неповторності і буденності в поезії Ліни Костенко «Кольорові миші» / О. Павленко // Українська мова та література. – 2012. – № 1. – С.15-19.
35. **Панченко В.** Ржищів Ліни Костенко: ХХ століття: Веремія подій і доль / В. Панченко // Історія в школах України. – 2010. – №4. – С. 42-47.
36. **Пахльовська О.** Прямим проломом пам'яті в безмежність : [Про творчість Ліни Костенко] / О. Пахльовська // День. – 2011. – 11-12 листопада. – С.6.
37. **Пахльовська О.** У майбутнього слух абсолютний : [Інтерв'ю Ліни Костенко] / О. Пахльовська // День. – 2011. – 11-12 листопада. – С. 6-7.
38. **Подзвін по свободі**, або Діагноз: «атрофоване національне серце» : [Відгук на роман Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»] // Дзвін. – 2011. – № 3. – С.129-135.
39. **Попович В.** Літературно-музична композиція "Поезія – це завжди неповторність..." (Життя і творчість Ліни Костенко) / В. Попович // Українська мова і література в школі. – 2014. – № 5. – С. 57-61.
40. **Приліпко К.** Соціальні діалекти в романі Ліни Костенко "Записки українського самошедшого" / К. Приліпко // Методичні діалоги. – 2012. – № 5-6. – С. 42-60.
41. **Проценко С.** Урок пам'яті «Друга світова війна у дзеркалі літератури» : [За поезіями О. Твардовського та Л. Костенко] / С. Проценко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2011. – № 6. – С. 62-63.
42. **Ратушняк О.** Методика аналізу та інтерпретації ліричного твору / О. Ратушняк // Дивослово. – 2014. – № 2. – С. 7-9.
43. **Савчук Н.** Методика аналізу історичного роману Ліни Костенко "Маруся Чурай" / Н. Савчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2012. – № 2. – С. 2-6.
44. **Сизоненко О.** "Лежать віки, як потонулі дзвони...": (Ліна Костенко та кінематограф) / О. Сизоненко // Київ. – 2005. – № 6. – С. 52-61.
45. **Смола О.** Світовий Вавилон: пружини розкручуються : [Критика роману Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»] / О. Смола // Дзвін. – 2012. – № 10. – С. 124-129.
46. **Снозик І.** Ліна Костенко: література – це високовольтна лінія духу / І. Снозик // Літературна Україна. – 2011. – 6 жовтня. – С.4.
47. **Соснова К.** Розвиток комунікативних здібностей учнів на уроках мови / К. Соснова // Дивослово. – 2012. – № 7. – С. 2-9.
48. **Стахира М.** Роман у віршах Ліни Костенко "Берестечко" – ретроспектива

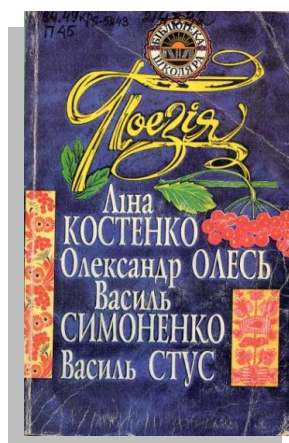
- в майбутнє. 11-й клас/ М. Стахира // Українська мова та література. – 2012. – Число 15-16. – С. 76-81.
49. **Таровита І.** Найвища сутність Ліни Костенко : [Урок-телепередача. 11 клас] / І. Таровита // Українська мова та література. – 2011. – № 19-20. – С.9-15.
50. **Ткаченко О.** Л. Костенко "Чайка на крижині", "Крила". Духовне багатство – найбільший скарб у житті / С. Ткаченко // Українська мова та література.– 2012. – Число 13. – С. 23-24.
51. **Чопик Р.** Леся пояснює Ліну / Р. Чопик // Дивослово : українська мова й література в навчальних закладах. – 2012. – № 2. – С. 37-39.
52. **Чумак Т.** Моя любове, я перед тобою : [Присвячено вивченню інтимної лірики Ліни Костенко] / Т. Чумак // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2011. – № 3. – С. 9-16.
53. **Чумак Т.** Проблема вірності і зради у творах Ліни Костенко на історичну тематику/ Т. Чумак // Дивослово : Науково-методичний журнал. – 2011. – №7. – С. 17-20. – Библиогр.: с. 20.
54. **Шевченко О.** "І в дітях уже є країна як поняття і як любов"/ О. Шевченко // Дивослово. – 2013. – № 2. – С. 18-20.
55. **Яворівський В.** В іншій країні Ліна Костенко була б лауреатом Нобелівської премії : [В. Яворівський про п'ятьох видатних українок: Ліна Костенко, Марія Матіос, Ірина Жиленко, Ю. Тимошенко, О. Бондаренко] / В. Яворівський // Країна. – 2011. – № 18. – С.44-47.
56. **Яновська Л.** Щоб ми були безсмертні, бо щасливі : [Ліна Костенко презентувала нову збірку «Річка Геракліта»] / Л. Яновська // Урядовий кур'єр. – 2011. – 9 лютого. – С.17.

... все-таки життя – це те, що відбулось.

Дата	Подія
19 березня 1930	Народилася в містечку Ржищеві на Київщині в родині вчителів
1936	Родина перебралася до Києва, де майбутня поетеса закінчила середню школу
1956	Після закінчення середньої школи молода поетеса навчається в Київському педінституті, а згодом — у Московському літературному інституті ім. О. М. Горького
1957	Збірка поезій «Проміння землі»
1958	Збірка поезій «Вітрила»
1961	Збірка поезій «Мандрівки серця». Її піддавали критиці за «аполітичність», був знятий з плану знімання фільм за сценарієм Л.Костенко «Дорогою вітрів»
1963	Зняли з друку книжку віршів Л. Костенко «Зоряний інтеграл», книжку «Княжа гора» зняли з верстки.
1965	Л. Костенко підписала лист-протест проти арештів української інтелігенції. Була присутня на суді над М. Осадчим і М. Зваричевською у Львові. Під час суду над братами Горинями кинула їм квіти. Разом з І. Драчем звернулася до редакції журналу «Жовтень» (тепер «Дзвін») і до львівських письменників з пропозицією виступити на захист заарештованих. Письменники не зважилися на протест, але подали в суд клопотання з проханням передати на поруки Б. Гориня як наймолодшого з заарештованих. Усе це не вплинуло на перебіг судів, але мало величезне моральне значення.
Травень 1966	У Спілці письменників України, де таврували «націоналістичних відщепенців», частина молоді влаштувала овацію Л. Костенко, яка відстоювала свої позиції і захищала І. Світличного, О. Заливаху, М.Косіва і Б. Гориня.
1968	Написала листи на захист В.Чорновола у відповідь на наклеп на нього в газеті «Літературна Україна». Після цього ім'я Л. Костенко в радянській пресі довгі роки не згадувалося. Вона працювала «в шухляду».
1973	Потрапила до «чорних списків», складених секретарем ЦК КПУ з ідеології В. Маланчуком.
1979	За спеціальною постановою Президії СПУ вийшов історичний роман у віршах «Маруся Чурай», що пролежав без руху 6 років.
1980	Збірка поезій «Неповторність»
1987	Була удостоєна Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка за роман «Маруся Чурай».
1994	«Інкрустації». За книгу «Інкрустації» отримала премію імені Франческо Петрарки.

1998	у Торонто (Канада) Світовий Конгрес українців нагородив Ліну Костенко найвищою своєю відзнакою – медаллю Святого Володимира
1999	Роман у віршах «Берестечко». «Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала», лекція в Києво-Могилянській академії (Київ: Видавничий дім НаУКМА, 1999)
2000	Стала першим лауреатом Міжнародної літературно-мистецької премії імені Олени Теліги. Журі та Комітет фондаторів відзначили видатну українську поетесу Ліну Костенко, яка виявила справжнє лицарство у житті, здійснює подвижницьку діяльність в ім'я України, створила високохудожні твори в галузі літератури.
2010	Збірка «Гіацинтове сонце». Перший роман у прозі Л.Костенко — «Записки українського самашедшого», що викликав великий ажіотаж
2011 Лютий	Вийшла поетична збірка Л.Костенко «Річка Геракліта», куди увійшли раніше написані вірші та 50 нових поезій.
9 квітня 2012	Відбулася презентація монографії про Ліну Костенко «Є поети для епох» авторства Івана Дзюби. Книга надрукована видавництвом «Либідь»
2014	Вийшла поетична збірка Л.Костенко «Триста поезій»
19 березня 2015	Відзначила 85-річчя від дня народження

**Щоб глибше пізнати творчість Ліни Костенко, звертайтеся до
Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді ім. М.Светлова**

за адресою: вул. Комсомольська, 60.

Понеділок – П'ятниця з 9.00 до 19.00

Неділя з 10.00 до 18.00

Тел. (056) 744-88-77

e-mail: obmsvetlova@i.ua

«Молодь уже давно освідчується в коханні саме її віршами. Її роль в історії української літератури, а також української державності – особлива, визначальна. А для когось це просто сильна жінка, яка здатна тримати на своїх плечах небо...»

Фото, цитата з сайту:

<http://gazeta.dt.ua/CULTURE/lina-kostenko-dusha-z-ochima-snaypera-.html>

Біобібліографічне видання

Гіацинтове сонце української поезії

Біобібліографічний нарис до 85-річчя Ліни Костенко

Укладач Іванова Людмила Анатоліївна

Підписано до друку 28.02. 2015. 32 стор. Тираж 50 прим.
КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М.Светлова»,
49070, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 60.
e-mail: obmsvetlova@i.ua